

Dosarul nr. 2ra-745/23
2-22001002-01-2ra-29052023

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (jud.: A. Bologan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de executorul judecătoresc Vînaga Corneliu și lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de executorul judecătoresc Vînaga Corneliu și lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana împotriva Luciei Moroșan, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la ridicarea sechestrului,

împotriva deciziei din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Procuratura Generală, casată integral hotărârea din 12 august 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a ț ă:

La 04 ianuarie 2022, executorul judecătoresc Vînaga Corneliu și lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana au depus cerere de chemare în judecată împotriva Luciei Moroșan, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la ridicarea sechestrului.

În motivarea cererii de chemare în judecată, au indicat că în procedura executorului judecătoresc Vînaga Corneliu se află spre executare silită documentul executoriu din 24 noiembrie 2017 emis de Curtea de Apel Chișinău privind atragerea la răspundere subsidiară solidară, în vederea stingerii creanțelor și încasarea parțială, în mod solidar de la Manvelov Valerian și Moroșan Lucia a sumei de 5 milioane de lei, care urmează a fi transferați pe contul bancar de acumulare gestionat de lichidatorul Fanari Svetlana în scopul distribuirii către creditorii validați conform tabelului definitiv consolidat.

La fel, au specificat că prin încheierea executorului judecătoresc Vînaga Corneliu din 31 ianuarie 2018, a fost primită spre executare și intentată procedura de executare silită a documentului executoriu, fiind acordat debitorilor 15 zile pentru executarea benevolă. Totodată, s-a dispus aplicarea măsurilor de asigurare în privința bunurilor debitorilor, precum și a bunurilor de care dispun aceștia.

Deoarece debitorii nu au recepționat scrisorile expediate de executorul judecătoresc, ultimii au fost informați despre intentarea procedurii de executare prin intermediul Monitorului Oficial.

În urma măsurilor întreprinse de către executorul judecătoresc, s-a constatat faptul că debitoarea Moroșan Lucia a fost XXXXX, însă refuză să semneze confirmarea că a luat cunoștință cu încheierile emise de executorul judecătoresc.

Prin procesul-verbal din 16 martie 2018, executorul judecătoresc Vînaga Corneliu a aplicat sechestrul asupra bunurilor imobile de care dispune Moroșan Lucia, situate în XXXXX, însă deoarece s-a stabilit că pe bunurile imobile deținute de Moroșan Lucia a fost aplicat sechestrul prin încheierea din 23 iulie 2013 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, a fost imposibilă comercializarea acestora în scopul executării documentului executoriu.

Reclamanții au indicat că deoarece asupra bunurilor imobile situate în XXXXX este aplicat sechestrul organului de urmărire penală și acestea în timp suferă înrăutățirea stării prin distrugere și degradare, acestea nu pot fi înstrăinate în scopul executării documentului executoriu în termen rezonabil, în vederea valorificării patrimoniului și satisfacerea creanțelor creditorilor, motiv pentru care urmează a fi scos sechestrul aplicat prin încheierea din 23 iulie 2013 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău.

Reclamanții au solicitat anularea sechestrului aplicat prin încheierea din 23 iulie 2013 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău asupra bunurilor Luciei Moroșan cu nr. cadastrale XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX.

Prin hotărârea din 12 august 2022 a Judecătorei Criuleni, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de executorul judecătoresc Vînaga Corneliu și lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana.

S-a ridicat sechestrul aplicat asupra bunurilor imobile ce aparțin Luciei Moroșan cu nr. cadastrale XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX, instituit prin încheierea din 23 iulie 2013 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău și prin ordonanța ofițerului de urmărire penală a Inspectoratului de Poliție Ciocana, mun. Chișinău.

Prin decizia din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Procuratura Generală, casată integral hotărârea din 12 august 2022 a Judecătorei Criuleni, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de executorul judecătoresc Vînaga Corneliu și lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că prima instanță eronat a apreciat situația din speță prin prisma ilegalității sechestrului aplicat, or, aceasta metodă de apărare a drepturilor este reglementată de art. 209 alin.(1) din Codul de procedură penală.

La caz, instanța de apel a reținut că potrivit documentului executoriu aflat în procedura de executare silită a executorul judecătoresc Vînaga Corneliu, în temeiul tragerii la răspundere subsidiară solidară, urmează a fi încasată în mod solidar de la Manvelov Valerian și Moroșan Lucia suma de 5 milioane de lei și

transferată pe contul bancar gestionat de lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana în scopul distribuirii către creditorii validați.

De asemenea, instanța de apel a stabilit că Moroșan Lucia deține în proprietate mai multe bunuri imobile, asupra cărora executorul judecătoresc a aplicat sechestrul și le-a transmis la păstrare creditorului – lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana.

Instanța de apel a relevat că, anterior intentării de către executorul judecătoresc Vînaga Corneliu a procedurii de executare, asupra bunurilor menționate, a fost aplicat sechestrul de către organul de urmărire penală în cadrul procesului penal privind învinuirea Luciei Moroșan în baza art. 190 alin. (5) din Codul penal.

La fel, instanța de apel a reținut că în cadrul procesului penal, sechestrul a fost aplicat în scopul asigurării acțiunii civile înaintate de partea vătămată Sîrbu Aliona împotriva Luciei Moroșan, iar aplicarea sechestrului împiedică urmărirea bunurilor Luciei Moroșan de către executorul judecătoresc Vînaga Corneliu, motiv pentru care executorul judecătoresc și creditorul procedurii de executare, lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana s-au adresat cu acțiune de ridicare a sechestrului împotriva Moroșan Luciei, solicitând ridicarea sechestrului aplicat în cadrul cauzei penale, aflate în proces de examinare.

La speță, instanța de apel a specificat că, atât executorul judecătoresc Vînaga Corneliu cât și lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana nu sunt îndreptățiți de a solicita ridicarea sechestrului.

Instanța de apel a conchis că acțiunea nu a fost depusă de persoanele care se identifică ca proprietari ai bunurilor sechestrate, respectiv, prima instanță eronat a constatat că prin sechestrul aplicat de organul penal se poate aduce atingere unor elemente ale dreptului de proprietate ale reclamanților.

Or, executorul judecătoresc urma să solicite organului de urmărire penală informația despre mărimea sumei prejudiciului asigurat și despre persoana în ale cărei interese a fost instituit sechestrul, înștiințând ulterior organul care a instituit sechestrul și partea interesată în al cărei folos a fost instituit sechestrul despre inițierea procedurii de valorificare a bunului sechestrat, cu distribuirea sumei obținute în cadrul procedurii de executare în condițiile Codului de executare, ținându-se cont și de suma pretinsă de partea interesată în a cărei favoare a fost instituit sechestrul de către organul de urmărire penală.

În consecință, instanța de apel a conchis că instanța de fond arbitrar a stabilit întrunirea condițiilor pentru ridicarea sechestrului, prin urmare pretenția cu privire la anularea sechestrului asupra bunurilor imobile ce aparțin Luciei Moroșan, aplicat de către organul de urmărire penală este neîntemeiată.

La 15 mai 2023, executorul judecătoresc Vînaga Corneliu și lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana, au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului, au invocat încălcarea de către instanța de apel a prevederilor art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă – nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată; a aplicată o lege care nu trebuia să fie aplicată.

De asemenea, au menționat că documentul executoriu privind atragerea la răspundere subsidiară solidară, în vederea stingerii creanțelor și încasarea parțială, în mod solidar de la Manvelov Valerian și Moroșan Lucia a sumei de 5 milioane de lei, nu poate fi executat din motivul aplicării sechestrului de către instanța de judecată, ceea ce prejudiciază considerabil creditorii procesului de insolvență.

Instanța de apel a interpretat în mod eronat solicitarea de ridicare a sechestrului, or, legea permite ridicarea sechestrului aplicat de organul procuraturii sau instanța de judecată.

La 29 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Luciei Moroșan și Procuraturii Generale pentru notificare copia recursului declarat de executorul judecătoresc Vînaș Corneliu și lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana, explicându-le dreptul de a depune referință.

La 03 iulie 2023, Procuratura Generală a depus referință la recursul declarat de executorul judecătoresc Vînaș Corneliu și lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana, prin care a solicitat respingerea acestuia cu menținerea deciziei instanței de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de către executorul judecătoresc Vînaș Corneliu și lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana împotriva deciziei din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinat în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de executorul judecătoresc Vînaș Corneliu și lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 433 lit. a¹) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5).

Examinând materialele dosarului, completul Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, executorul judecătoresc Vînaș Corneliu și

lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana au depus cerere de chemare în judecată împotriva Luciei Moroșan, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la ridicarea sechestrului, aplicat prin încheierea din 23 iulie 2013 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău asupra bunurilor Luciei Moroșan – debitor în cadrul procedurii de executare a documentului executoriu din 24 noiembrie 2017 emis de Curtea de Apel Chișinău privind atragerea la răspundere subsidiară solidară, în vederea stingerii creanțelor și încasarea parțială, în mod solidar de la Manvelov Valerian și Moroșan Lucia a sumei de 5 milioane de lei, care urmează a fi transferați pe contul bancar de acumulare gestionat de lichidatorul Fanari Svetlana în scopul distribuirii către creditorii validați conform tabelului definitiv consolidat.

Potrivit prevederilor art. 209 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală (în vigoare la data depunerii acțiunii), punerea bunurilor sub sechestru poate fi contestată în modul stabilit de prezentul cod, însă plângerea sau recursul înaintat nu suspendă executarea acestei acțiuni.

Alte persoane decât bănuitul, învinuitul, inculpatul care consideră că punerea sub sechestru a bunurilor lor este efectuată ilegal sau neîntemeiat sunt în drept să ceară organului de urmărire penală sau instanței să scoată bunurile de sub sechestru. În cazul în care acestea refuză să satisfacă rugămintea sau nu au comunicat persoanei respective despre soluționarea cererii timp de 10 zile din momentul primirii ei, persoana este în drept să solicite scoaterea bunurilor de sub sechestru în ordinea procedurii civile. Hotărârea instanței de judecată în privința acțiunii civile privind scoaterea bunurilor de sub sechestru poate fi atacată de către procuror în instanța ierarhic superioară cu recurs în termen de 10 zile, însă, după intrarea ei în vigoare, este obligatorie pentru organele de urmărire penală și pentru instanța de judecată care judecă cauza penală în cadrul soluționării chestiunii ale cui bunuri trebuie să fie confiscate sau, după caz, urmărite.

Astfel, din prevederile legale citate supra rezultă că, ridicarea sechestrului se exercită printr-o acțiune civilă în procedură contencioasă, iar hotărârea instanței de judecată în privința acțiunii civile privind scoaterea bunurilor de sub sechestru poate fi atacată de către procuror în instanța ierarhic superioară cu recurs în termen de 10 zile.

Codul de procedură civilă nu determină exact procedura de ridicare a sechestrului, însă această modalitate se regăsește în prevederile art. 164 din Codul de executare, care prevede procedura de ridicare a sechestrului nu doar a actelor emise de executorul judecătoresc, dar în general toate acțiunile de anulare a măsurilor de asigurare.

Or, faptul că dispozițiile art. 164 din Codul de executare se aplică sechestrelor aplicate în ordinea procesual penală rezultă din dispoziția alin. (3) care prevede că, acțiunea de ridicare a sechestrului (radierea din actul de inventar) se intentează împotriva debitorului și a creditorului urmăritor.

Dacă sechestrarea (inventarierea) bunurilor s-a făcut în temeiul unei hotărâri penale privind confiscarea bunurilor, persoana condamnată și organul financiar respectiv vor figura în calitate de pârât.

Respectiv, alin. (3) stipulează că, procedura nu implică acțiunea executorului, dar prevede că anularea sechestrului aplicat de organul de urmărire penală sau instanța penală, poate avea loc în modul prevăzut de art. 164 din Codul de executare.

Potrivit art. 164 alin. (4) din Codul de executare, acțiunea de ridicare a sechestrului depusă de terți se examinează în procedură contencioasă în condițiile Codului de procedură civilă. Hotărârea judecătorească poate fi contestată cu apel. Decizia instanței de apel nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că decizia din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu poate fi supusă recursului, deoarece aceasta este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

La caz, se mai reține că, printre regulile juridice care guvernează materia căilor de atac se enumeră legalitatea instituirii și exercitării acestora, care în esență se rezumă la dreptul de a utiliza o cale de atac doar atunci când este acordată de lege.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că deși în dispozitivul deciziei din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, instanța a indicat că decizia poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, în virtutea legii actul judecătoresc nu se supune căilor de atac.

Având în vedere faptul că executorul judecătoresc Vînaga Corneliu și lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana au contestat cu recurs decizia din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău care nu se supune recursului, în temeiul art. 443 lit. a¹) din Codul de procedură civilă, recursul urmează a fi declarat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a¹) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de executorul judecătoresc Vînaga Corneliu și lichidatorul SRL „Criulagrocom”, Fanari Svetlana împotriva deciziei din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni